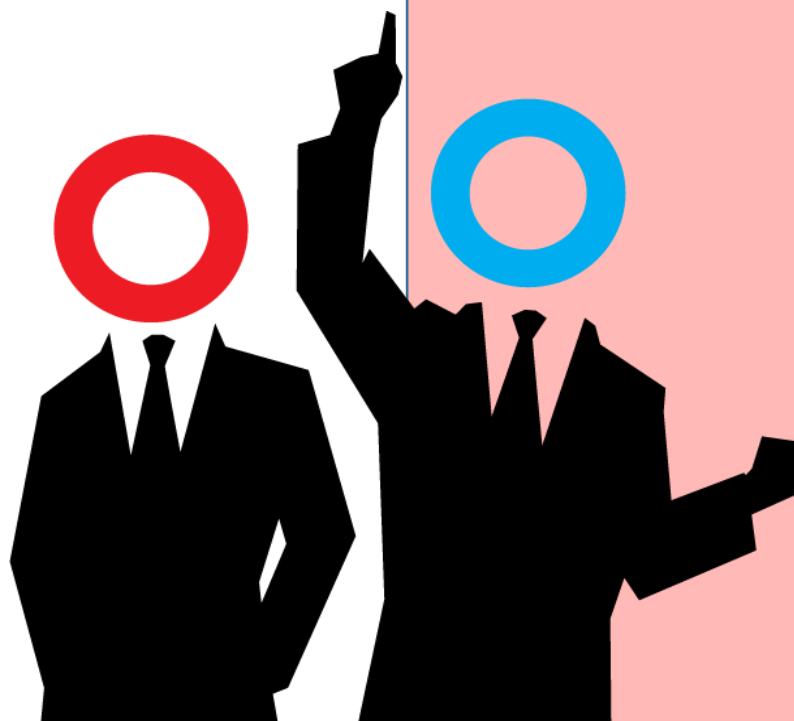

Атестація депутатів місцевих рад

1-й рік повноважень
Миколаївська міська рада

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Зміст

Вступ та методологія	3
Висновки	9
Відкритість та прозорість	11
Доброчесність	13
Підзвітність	15
Результати експертного опитування	16
Додаток 1 Експерти, які взяли участь в оцінюванні депутатів місцевих рад	17

Вступ та методологія

Про «Атестацію депутатів місцевих рад»

Результати чисельних громадських моніторинрів свідчать про багатоскладовість проблеми невисокого рівня відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності виборцям депутатів місцевих рад, найбільш небезпечним наслідком якої є низький рівень довіри громадян до представницьких інститутів, в тому числі, до місцевих рад¹.

Однією з основних складових проблеми є базова непоінформованість виборців, як через неефективне використання доступних для місцевих депутатів каналів комунікації, так і через незабезпечення доступу до такої інформації для виборців з боку депутатів. Незабезпеченість в необхідному обсязі інформацією про діяльність місцевих депутатів призводить до зниження рівня прозорості реалізації ними своїх функцій, доброчесного використання владних повноважень так серйозного зниження рівня підзвітності виборцям. Окрім того, попередній досвід реалізації кампаній громадських моніторинрів реалізації повноважень місцевими депутатами, який має Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України» свідчить ще й про невиконання обов'язків, покладених на депутатів місцевих рад профільним законодавством.

Практичними складовими проблеми є недоступність для громадян офіційної інформації про депутатів, неналежна практика проведення прийомів громадян, відсутність практики інформування про свою діяльність з боку депутатів, або ж формальне інформування без двосторонньої комунікації, невідповідність діяльності депутатів антикорупційним стандартам (розкриття для широкого загалу інформації про статки, оприлюднення інформації про приватні інтереси та врегулювання конфлікту інтересів за його з'ясування), відсутність підзвітності або лише формальна підготовка звітності, про яку переважна більшість громадян залишається необізнаним.

З боку самих депутатів загальний низький рівень відповідальності перед громадянами, часто виправдовується громадським характером представницьких функцій: відсутністю платні за виконання законних обов'язків (відвідування пленарних засідань сесій, засідань постійних комісій, участі в підготовці та розгляді проектів рішень місцевих рад, поданні депутатських запитів на вирішення ідентифікованих проблем громадян, тощо). Усвідомлюючи комплексність описаної проблеми, Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України» в 2015 році ініціювала громадську кампанію по персональній оцінці результатів діяльності депутатів Одеської міської ради VI скликання («Атестацію депутатів» Одеської міської ради).

З 2016 року організація, за підтримки [Міжнародного Фонду «Відродження»](#) розпочала пілотування ініціативи в 8 місцевих радах Одеської області, розширивши географічне охоплення, до вже новообраних депутатів Одеської обласної, Одеської, Ізмаїльської, Білгород-Дністровської, Подільської, Ренійської, Татарбунарської, Роздільнянської міських рад Одеської області.

В 2017 році аналогічне персональне оцінювання – Атестація депутатів місцевих рад за підтримки Національного фонду за демократію (NED) здійснювалось вже по відношенню до депутатів ще 7 міських рад обласних центрів: Рівненської, Львівської, Сумської, Черкаської, Дніпровської, Краматорської та Херсонської міських рад. **3 2018 року і натепер громадською кампанією «Атестація депутатів місцевих рад» охоплені міські ради 16 обласних центрів. Станом на 2021 рік кампанією**

¹ Соціологічне дослідження щодо політичної ситуації в Україні: 2021 рік // <https://uifuture.org/publications/zvit-socziologichno-go-doslidzhennya-shhodo-politychnoyi-sytuaciyi-v-ukrayini-2021-rku/>

охоплені депутати міських рад у Вінниці, Івано-Франківську, Кропивницькому, Києві, Луцьку, Львові, Миколаєві, Одесі, Полтаві, Рівному, Сумах, Харкові, Херсоні, Хмельницькому, Черкасах та Чернігові.

Оцінювання діяльності депутатів в зазначених міських радах здійснюють партнерські організації, які на постійній основі займаються просуванням відкритості, прозорості, підзвітності та доброчесності органів місцевого самоврядування в відповідних містах: Рівненське та Львівське представництва Громадянської мережі ОПОРА, Черкаська обласна організація ВГО «Комітет виборців України», ГО «Центр суспільних досліджень», Причорноморський центр політичних і соціальних досліджень, ГО «Хмельницька ініціатива», ГО «Центр Політичних Студій», ОПОРА Харків, Центр Політичного Аналізу та Виборчого Консалтингу, Громадська організація «Центр громадської активності «Результат», ГО «Агентство економічного розвитку», Антикорупційна платформа «Інтегриті ЮА», ГО «Асоціація Політичних Наук», ГО «Агенція міських ініціатив».

Зазначена ініціатива реалізується з метою підвищення рівня відповідності діяльності місцевих депутатів законам України, практикам належного управління за допомогою персоналізованої оцінки кожного депутата, а також сприяння підвищенню обізнаності жителів місцевих громад про діяльність місцевих депутатів.

Складовими ініціативи є:

1. Здійснення персонального оцінювання місцевих депутатів по набору доступних для об'єктивного вимірювання критеріїв, які характеризують комплекс реалізації статусу депутата місцевої ради.
2. Додаткове виваження оцінки, яка здійснюється по об'єктивним параметрам, результатами опитування місцевих експертів щодо оцінки ними реалізації повноважень місцевими депутатами.
3. Вироблення персональних рекомендацій кожному місцевому депутату, який пройшов оцінювання, щодо підвищення якості реалізації повноважень та, відповідно, підвищенню персональної доступності для взаємодії з виборцями.
4. Персональне просування напрацьованих рекомендацій для місцевих депутатів.
5. Постійне інформування громадян про індивідуальні доробки місцевих депутатів в представництві виборців.

У своєму оцінюванні організація керувалася, в першу чергу, законами «Про місцеве самоврядування», «Про статус депутатів місцевих рад», «Про запобігання корупції», «Про доступ до публічної інформації».

Оцінювання проводиться по заздалегідь встановленому переліку критеріїв, по кожному з яких оцінка реалізації повноважень депутатам може скласти від «0», в разі повної невідповідності критеріїв, до «5», в разі повної відповідності критерію. Загальна оцінка представляє собою середнє значення всіх оцінок по кожному з критеріїв.

Таким чином, в разі повної відповідності всім критеріям, діяльність депутата могла бути оцінена в 5 б.

Критерії, по яким здійснюється оцінювання, базуються на вихідних умовах відповідності діяльності місцевих депутатів принципам відкритості та прозорості, доброчесності та підзвітності.

Під відкритістю для виборців розуміється повнота та доступність інформації про обраних представників – місцевих депутатів;

Під **прозорістю діяльності** – реалізація депутатських повноважень у відкритий спосіб, що дозволяє здійснювати громадський контроль;

Під **добросчесним представництвом** інтересів своїх виборців **розуміється** поведінка та дії, які відповідають набору маральних та етичних принципів та стандартів, які, серед іншого, створюють бар'єри для корупційних дій;

Під **підзвітністю громаді розуміється** відповідальність місцевих депутатів за здійснення своїх повноважень.

Критеріями виступали такі показники:

- 1) Розміщення інформації про депутата на офіційному сайті ради: біографічна довідка, що включає інформацію про освіту, місце і досвід роботи, про партійну приналежність, а також партію, від якої обрано депутата; фотокартка депутата;
- 2) Оприлюднення повної та актуальної інформації про місце і час проведення прийому громадян, а також контактних відомостей, для здійснення зв'язку з депутатом;
- 3) Здійснення регулярного особистого прийому громадян не рідше, ніж 1 раз на місяць, відповідно до встановленого графіку проведення прийому;
- 4) Регулярне інформування виборців про свою діяльність, включаючи використання каналів інформування, які дозволяють здійснення двосторонньої комунікації з громадянами (використання соціальних мереж);
- 5) Дисципліна відвідування пленарних засідань сесій ради;
- 6) Дисципліна відвідування засідань постійних депутатських комісій ради, до складу яких входять депутати;
- 7) Добровільне оприлюднення декларації в відкритих джерелах інформації (окрім оприлюднення такої інформації в відповідному Державному реєстрі);
- 8) Подання депутатських запитів з актуальних питань розвитку громади;
- 9) Дотримання принципу єдиного та неперехідного голосу депутата місцевої ради (персональне голосування);
- 10) Дотримання виваженої позиції при розгляді проектів рішень, які в процесі підготовки не пройшли належного вивчення інтересів широких кіл міської спільноти та не отримали позитивних відгуків з боку широкого кола експертної спільноти міста (голосування при розгляді «спірних» проектів рішень);
- 11) Належне врегулювання конфлікту інтересів, в разі його виникнення, під час прийняття рішень радою;
- 12) Наявність підтвердженої інформації про звіт депутата за результатами його діяльності за рік, про що свідчать відповідні публікації на офіційних сайтах, в соціальних мережах, ЗМІ;
- 13) Проведення публічної звітної кампанії: відкриті зустрічі з виборцями, без урахування зустрічей з трудовими колективами підприємств або установ, на яких працює або власником яких є депутат;
- 14) Публікація повного звіту про виконану роботу в ЗМІ, в соціальних мережах, на офіційних сайтах депутатів, партій місцевих рад;

- 15) Відповідність змісту звіту вимогам ЗУ «Про статус депутатів місцевих рад»;
- 16) Інформування місцевої ради про результати свого звітування;
- 17) Інформування про використання коштів депутатського фонду, або його аналогу;

В той самий час, задля адекватного відображення локального контексту діяльності кожного депутатського корпусу, представники яких проходять персональне оцінювання, обмежений перелік показників, може бути виведений з оцінювання, в разі, якщо певний показник діяльності не є актуальним для певної міської ради. При цьому персональна оцінка кожного депутата так само уявляє собою середній показник оцінок по всім показникам, які були застосовані. До показників, які можуть виводитись за межі оцінювання, належать:

- 1) Подання депутатських запитів з актуальних питань розвитку громади – в разі, якщо в місцевій раді відсутня практика використання інструменту депутатських запитів взагалі, натомість в депутатів є можливість вирішення питань, пов'язаний з реалізацією своїх повноважень на рівні депутатського звернення.
- 2) Дотримання принципу єдиного та неперехідного голосу депутата місцевої ради (персональне голосування) – в разі, якщо в раді відсутня електронна система для голосування/або відсутня проблема «неперсонального» голосування депутатів.
- 3) Дотримання виваженої позиції при розгляді проектів рішень, які в процесі підготовки не пройшли належного вивчення інтересів широких кіл міської спільноти та не отримали позитивних відгуків з боку широкого кола експертної спільноти міста (голосування при розгляді «спірних» проектів рішень) – в разі якщо таких проектів протягом року, щодо якого здійснюється оцінювання, не було.
- 4) Дії в умовах конфлікту інтересів при розгляді проектів рішень – є обов'язковим критерієм, в разі, якщо протягом моніторингового періоду в депутата виникав конфлікт інтересів при прийнятті рішень (під час роботи в складі постійної комісії, або під час участі в пленарному засіданні сесії).
- 5) Інформування про використання коштів депутатського фонду (або його аналогу) – є обов'язковим критерієм лише для депутатів тих місцевих рад, в яких наявність такого «фонду» передбачена рішенням відповідної міської ради.

Окрім того, до секретарів міських рад, депутатів, які не входять до складу жодної постійної комісії, а також до голови та заступників голови обласної ради, не застосовується показник відвідування постійних комісій ради.

Для збору інформації за визначеними критеріями використовується аналіз інформації, розміщеної на офіційних сайтах рад, партій, депутатів, та інформації, отриманої у відповідь на запити на інформацію; проведення спостережень та експериментів за виконанням депутатами своїх повноважень та взаємодії з громадянами.

Перевірка проведення прийому виборців здійснювалась шляхом відвідування без попереднього повідомлення приймалень депутатів у той час, який самими депутатами був визначений, як час проведення прийому виборців.

Вивчення діяльності депутатів щодо відвідування пленарних засідань сесій та засідань постійних депутатських комісій, персонального голосування протягом пленарних засідань сесій, врегулювання конфлікту інтересів, проведення звітних заходів відбувався шляхом очного спостереження за ходом відповідних заходів, а також

вивчення протоколів та відеозаписів пленарних засідань сесій та засідань постійних депутатських комісій.

Для збору інформації за іншими критеріями використовувалися офіційні сайти рад, партій і депутатів, інформаційні запити, моніторинг та аналіз публікацій в ЗМІ, соціальних мережах.

Експертне опитування.

В обласних центрах, де дистанція між депутатами міської ради і громадянами, набагато більше, ніж в невеликих містах проводилось опитування експертів, з метою порівняння оцінок експертного співтовариства з результатами комплексного персонального оцінювання за заздалегідь визначеними об'єктивними критеріями.

Для участі в експертному оцінюванні депутатів запрошувалися головні редактори ЗМІ міста, а також журналісти, що спеціалізуються на висвітленні діяльності міської ради, представники наукової спільноти міста, сфера наукових інтересів яких дотична до питань здійснення місцевого самоврядування та здійснення міської політики, а також громадські активісти, діяльність яких пов'язана з взаємодією з депутатським корпусом ради.

Експертам пропонувалося дати індивідуальну оцінку кожному депутатові міської ради. Крім того, експертам пропонувалося вибрати критерії, якими вони в першу чергу керувалися при оцінюванні депутатів міської ради. Серед таких критеріїв є такі, за якими проводиться оцінювання депутатів за об'єктивно вимірюваними показниками, а також експертам надається можливість визначити власні критерії, які в запропонованому переліку відсутні.

По завершенню збору експертних оцінок, обчислюється середня оцінка депутата місцевої ради серед усіх експертів. Опитування експертів відбувається індивідуально, що виключає можливість впливу оцінок експертів один на одного.

Про що цей звіт.

В цьому звіті представлені результати комплексної персональної оцінки депутатів за результатами першого року повноважень.

Строки та джерела

Польовий етап моніторингу здійснення прийому виборців тривав в період з 1 лютого по 30 квітня 2021 р.

Період для визначення оцінки по відвідуванню пленарних засідань сесій, засідань постійних комісій, виступів під час пленарних засідань, подання депутатських запитів, врегулювання конфлікту інтересів при прийнятті рішень, персонального голосування – листопад 2020-листопад 2021 рр..

Основою для визначення оцінок, пов'язаних зі звітами депутатів, була кампанія звітування депутатів про свою діяльність за перший рік здійснення ними повноважень, яка розпочалася наприкінці 2021 року. Кінцевою точкою оцінювання депутатської звітності є 15 березня 2022 р. В разі, якщо звіт депутата відбудеться пізніше зазначеної дати, він буде врахований в сукупній оцінці діяльності депутата протягом всього скликання, яка враховує звітні кампанії за всі роки.

Джерелами для висновків щодо надання інформації про депутатів на офіційних сайтах місцевих рад, інформування про час та місце здійснення прийому виборців, а також контактні відомості для здійснення зв'язку з депутатами слугували, відповідно, офіційні сайти місцевих рад, офіційні сайти та/або сторінки в соціальних мережах місцевих

осередків політичних партій та самих депутатів. Щодо інформування про свою діяльність депутатами джерелами для висновків слугували сторінки депутатів в соціальних мережах та, в окремих випадках, місцеві газети. Перевірка здійснення прийому виборців депутатами місцевих рад здійснювалась шляхом моніторингових візитів за вказаними депутатами адресами та графіками проведення прийому виборців. В разі, якщо протягом першого моніторингового візиту не вдалось підтвердити проведення прийому виборців, здійснювалась, як мінімум, 1 додаткова перевірка. Лише після декількох невдалих спроб потрапити на прийом до місцевого депутата, робився висновок щодо невідповідності депутата зазначеному критерію: проведення особистого прийому виборців, як мінімум, раз на місяць.

Висновки

Більше року місто Миколаїв живе з новим складом міської ради, поки ще обранці восьмого скликання звикають до виконання депутатських зобов'язань.

Бар'єр у 5% відсотків подолали шість політичних сил та отримали відповідну кількість мандатів:

- «Опозиційна платформа – За життя» - 17
- «Пропозиція» - 14
- «Слуга народу» - 9
- «Європейська солідарність» - 5
- «Партія Шарія» - 5
- «Наш край» - 4.

З 54 обранців - 35 чоловіків (64,8%) та 19 жінок (35,2%), найбільше жінок у Миколаївській міській раді є членкинями ПП «ОПЗЖ».

Сфери зайнятості депутатів доволі різноманітні – тимчасово не працюючі, лікарі, посадові особи органів місцевого самоврядування, державні службовці, політичні та громадські діячі, фізичні особи-підприємці, працівники приватних підприємств, освітяни, адвокати. П'ятеро депутатів попереднього, сьомого скликання ще раз отримали мандат довіри від виборців – Федір Панченко та Дмитро Січко від ПП «Пропозиція» (у 7-му скликанні від ПП «Самопоміч»), Наталя Горбенко від ПП «Слуга народу» (у 7-му скликанні від ПП «Самопоміч»), Олена Кісельова та Сергій Танасов від ПП «Європейська солідарність» (у 7-му скликанні від БПП «Солідарність»), Сергій Кантор від ПП «Наш край».

Усі перераховані політичні партії створили і відповідні фракції в раді, окрім членів та висуванців від ПП «Наш край», таким чином позафракційними і зараз залишились Сергій Кантор, Ганна Норд, Рустамджан Садридін та Андрій Туриця.

Варто звернути увагу і на партійність нових обранців, відтак депутати ПП «ОПЗЖ» усі є членами партії, таку ж позицію займають і колеги з ПП «Європейська солідарність» та ПП «ПАРТІЯ ШАРІЯ». Натомість із 14 членів фракції ПП «Пропозиція» лише одна депутатка, голова фракції Ганна Ременнікова є членкинею партії. У фракції ПП «Слуга народу» усі члени є безпартійними, серед яких і голова Миколаївської обласної державної адміністрації Віталій Кім, кандидатка на посаду Миколаївського міського голови Тетяна Домбровська.

За результатами моніторингу депутатський корпус обраний у 2020 році демонструє гарні результати, у жодного із депутатів немає оцінок “1” або “2”. Натомість немає і відмінників.

Отже, оцінку “4” отримали 48 обранців, а оцінку “3” шестеро депутатів. Не дотягнули до четвірки Віталій Кім, Максим Невінчанний, Рустамджан Садридін, Сергій Танасов, Владлена Транська, Артем Хачатуров.

Поступово було оновлено інформацію про депутатів на сайті Миколаївської міської ради, профайли всіх депутатів містять інформацію про прийом громадян, особисті номери телефонів депутатів або їхніх помічників.

Інформація все ще неповна, відтак у про файлах депутатів розміщена така інформація - дата народження, освіта (вказано просто рівень освіти, без зазначення спеціальності), партійність, посада, місце роботи, назва партії, яка висунула кандидата та фото. Відсутня інформація про досвід роботи депутатів.

Депутати продемонстрували високі показники по відвідуваності сесій та комісій ради. Наприклад, в розрізі фракцій, ситуація щодо відвідування пленарних засідань наступна:

ПП «Пропозиція» - 93%

ПП «Європейська солідарність» - 90%

ПП «Партія Шарія» - 90%

ПП «Слуга народу» - 85%

ПП «Опозиційна платформа – За життя» - 83%

Вперше за період моніторингу депутатського корпусу Миколаєва, на сайті міськради вчасно [опубліковані](#) звіти усіх депутатів, і в переважній більшості за єдиним шаблоном.

Водночас негативною тенденцією і новообраних депутатів залишається не проведення відкритого публічного звітування - на відкритій зустрічі з виборцями, відсутність практики організації колективного звітування депутатів, онлайн - звітування.

Відкритість та прозорість

Одним з найголовніших показників відкритості депутата є доступність повної інформації на офіційному веб-сайті² міськради: **наявність фото та біографічних відомостей**, в яких зазначена інформація про освіту, досвід роботи, поточне місце роботи, партійну приналежність. Варто відмітити, що в порівнянні з минулим скликанням змінено формат профайлів депутатів – інформація більш структурована, додано відомості про прийом виборців, контакти депутатів та їх помічників-консультантів. У всіх 54 обранців оцінка за цим критерієм «4», у профайлах не вистачає інформації про досвід роботи.

Згідно п. 5 ч. 1 ст. 10 закону «Про статус депутатів місцевих рад» депутат місцевої ради зобов'язаний не лише «визначити і оприлюднити дні, години та місце прийому виборців, інших громадян», але й «вести регулярний, не рідше одного разу на місяць, прийом виборців».

Складовою відкритості депутата є і оприлюднення **повної та актуальної інформації про прийом виборців**. При оцінюванні враховуємо оприлюднення інформації про адресу, графік здійснення прийому, контактний номер телефону та/або e-mail. У 9-ти депутатів ця інформація не є повною, у Дмитра Січка, Владлени Транської, Артема Хачатурова, Сергія Щербакова.

При визначенні актуальності інформації оцінено відповідність оприлюднених відомостей про графік та місце здійснення прийому фактичним відомостям. Не вдалось підтвердити здійснення прийому п'ятьма обранцями – Максима Невінчанного, Рустамджана Садрідінова, Сергія Танасова, Владлени Транської, Артема Хачатурова. Інші ж депутати здійснюють прийом виборців щонайменше раз на місяць. Особистий прийом здійснюють усі депутати, крім вищезгаданих та Віталія Кіма (ПП «Слуга народу»). За інформацією помічниці губернатора, прийом проводить на робочому місці у визначені дні, які зазначені на сайті обласної державної адміністрації.

Варто зазначити, моніторинг здійснення прийому виборців здійснювався протягом лютого – квітня 2021 року, відомості уточнювались ще й у січні – лютому 2022 року (до 24 лютого).

Тенденція ведення прийому виборців та виконання депутатських зобов'язань підтверджується процесом **інформування виборців про свою діяльність** (розповсюдження через соціальні мережі основні рішення, проблемні питання, ведення обговорення, надання відповідей на запитання, розповсюдження інформації, звітування, що надає змогу депутатам донести інформацію про свою максимальному колу громадян та швидко реагувати на їх заяви, пропозиції, зауваження). Активно використовують соціальну мережу для двостороннього зв'язку з виборцями лише 8 депутатів, ще двоє інформують про свою роботу на сторінках у соціальних мережах, проте не спілкуються там з виборцями.

Соціальні мережі дозволяють депутатам не лише оперативно реагувати на запитання та пропозиції виборців, а й звітувати про свою роботу з отриманням зворотного зв'язку на таке звітування – громадської думки щодо результативності такої діяльності.

Зазначення офіційної сторінки в соціальній мережі має бути складовою профайлів депутатів Миколаївської міської ради для забезпечення їхньої додаткової комунікації з виборцями. Разом з тим, взагалі не надали такої інформації Марія

² <https://mkrada.gov.ua/content/sklad-deputatskogo-korpusu-mikolaiivskoi-miskoi-radi-viii-sklikannya.html>

Грачова, Валерій Дашевський, Сергій Кантор, Олександр Медведєв, Зінаїда Моторна, Олена Нестеренко, Ганна Норд, Євген Прудник, Ганна Ременнікова, Сергій Танасов, Олег Третяк, Єлизавета Тріщанович, Артем Хачатуров, Олена Шапошнікова, Андрій Янтар.

У 39-ти депутатів розміщені посилання на сторінки у Facebook, в профайлах на сайті міськради, деякі з них ведуть ці сторінки безпосередньо як особисті та (або) інформаційні щодо своєї професійної сфери, без висвітлення результатів депутатської діяльності. Зокрема це Олег Афананасєв, Ірина Бойченко, Лариса Дробот, Андрій Єрмолаєв, Микола Капацина, Євгеній Павлович, Рустамджан Садридінєв, Юрій Степанець, Володимир Топчий, Владлена Транська, Андрій Туріца, Сергій Щербаков.

Профайли Олександра Берези та Марини Мазанко на офіційному сайті Миколаївської міської ради не містять посилання на соціальну сторінку, а у Олени Кузьміної та Тетяни Домбровської ці посилання є неактивними. Разом з тим, сторінки у Facebook у цих депутаток насправді активний та дієвий засіб комунікації. Радимо депутатам оновити профайли, доповнивши їх активним посиланнями, для забезпечення швидкого доступу громадськості до можливостей комунікації та володіння результатами та перспективами депутатської діяльності.

Варто відмітити депутатів, які активно комунікують з населенням, систематично висвітлюють інформацію про свою депутатську діяльність на власних сторінках, звітують перед виборцями щодо результатів, висвітлюють свої перспективні плани та проєкти. Йдеться про Раміля Агабекова («СЛУГА НАРОДУ»), Юлію Белановську («ОПЗЖ»), Олександра Березу («ПРОПОЗИЦІЯ»), Наталю Горбенко («СЛУГА НАРОДУ»), Артема Ільюка («ОПЗЖ»), Мазанко Марину («ОПЗЖ»), Олександра Розумного («СЛУГА НАРОДУ»), Дмитра Січка («ПРОПОЗИЦІЯ»), Владислава Чайку («ОПЗЖ»).

Віталій Кім на своїй соціальній сторінці у Facebook позиціонує себе як голову облдержадміністрації, а щодо депутатської діяльності інформації вона не містить. Для висвітлення роботи політичної фракції чи політичної партії, без деталізації власної депутатської діяльності, використовують свої сторінки у Facebook Світлана Бабаріка, Дмитро Іванов, Микола Карцев, Олена Кісельова, Максим Коваленко, Олександр Ковтун, Тетяна Кравчук, Андрій Кучеренко, Станіслав Мартиросов, Руслан Москаленко, Максим Невінчанний, Федір Панченко, Вікторія Переверьзева, Анатолій Петров, Дмитро Фалько.

Депутати ж попереднього скликання активніше користувалися Фейсбуком, використовували ресурс для інформування та спілкування з електоратом 24 обранці.

Доброчесність

Дисципліну відвідування пленарних засідань та засідань постійних депутатських комісій, виступи на сесіях, подання депутатських запитів, голосування при розгляді спірних проектів рішень та персональне голосування оцінювалось на підставі таких джерел інформації: інформація офіційного сайту ради щодо присутності та поіменного голосування, відеозаписи засідань, особиста присутність на деяких засіданнях, протоколи засідань, інформація щодо питань засідань, яку висвітлено у ЗМІ, соціальних мережах тощо.

Із 15-ти пленарних засідань (період моніторингу – 2021 рік), відповідно до результатів дослідження, депутатка Ірина Бойченко («ОПЗЖ») пропустила більше половини засідань, відвідавши лише 7 з 15, а її колега по фракції, Руслан Москаленко був відвідав 9-ть засідань. Однакову відвідуваність продемонстрували Сергій Танасов («Європейська Солідарність») та Юрій Степанець («Слуга народу») – відвідали 60% засідань.

Варто відмітити і відмінників, тих хто був присутніми на всіх пленарних засіданнях протягом року, ними є:

- Раміль Агабеков, Тетяна Домбровська, Олександр Розумний від ПП «Слуга народу»;
- Андрій Єрмолаєв, Максим Коваленко, Федір Панченко, Анатолій Петров, Володимир Топчий від ПП «Пропозиція»;
- Артем Ільюк, Артем Хачатуров, Владислав Чайка від ПП «ОПЗЖ»;
- Олена Кісельова, Станіслав Мартіросов від ПП «Європейська Солідарність».

В розрізі фракцій, ситуація щодо відвідування пленарних засідань наступна:

ПП «Пропозиція» - 93%

ПП «Європейська солідарність» - 90%

ПП «Партія Шарія» - 90%

ПП «Слуга народу» - 85%

ПП «Опозиційна платформа – За життя» - 83%

Присутність на засіданнях постійних комісій є безпосереднім обов'язком кожного депутата.

За перший рік роботи ради, депутати взяли участь в 21-му засіданні постійної комісії з питань прав людини, дітей, сім'ї, законності, гласності, антикорупційної політики, місцевого самоврядування, депутатської діяльності та етики. Середній показник відвідуваності складає 81%. Не пропустила жодного засідання тільки Олена Кісельова («Європейська Солідарність»), а Лариса Дробот («Партія Шарія») змогла відвідати лише 10 засідань даної комісії.

«Лідеркою» за кількістю засідань стала комісія з питань економічної і інвестиційної політики, планування, бюджету, фінансів та соціально-економічного розвитку, підприємництва, наповнення бюджету та використання бюджетних коштів. Комісія скликалась на обговорення важливих економічних питань 41 раз, на всіх засіданнях, був присутній лише Федір Панченко («Пропозиція»). Середній показник відвідуваності – 82%.

Комісія з питань екології, природокористування, просторового розвитку, містобудування, архітектури і будівництва, регулювання земельних відносин у перший рік роботи провела 32 засідання. 100% результат відвідувань показали двоє депутатів, а саме: Олена Нестеренко («Слуга народу») та Сергій Щербаков («ОПЗЖ»). А от депутат Віталій Кім («Слуга народу»), який являється також і головою Миколаївської обласної державної адміністрації, відвідав лише одне засідання. Середній показник відвідуваності серед усіх депутатів – 72 %.

Комісія з питань житлово-комунального господарства, комунальної власності, благоустрою міста, промисловості, транспорту, енергозбереження, зв'язку, інформаційних технологій та діджиталізації провела 35 засідань. Жоден з депутатів не має 100% результату по відвідуваності. 97% у Дмитра Іванова («Пропозиція»), а у Валерія Дашевського («ОПЗЖ») всього лиш 49%. Середній показник відвідуваності – 76%.

Комісія з питань охорони здоров'я, соціального захисту населення, освіти, культури, туризму, молоді та спорту збиралася за рік 23 рази. 100% відвідуваності не виявлено навіть серед представників керівного складу. 91% відвідувань засідань комісії у Миколи Карцева («Партія Шарія») і Зінаїди Моторної («ОПЗЖ»).

Також, у Миколаївській міській раді є двоє депутатів, які за рік попрацювали у двох різних комісіях кожен. Це представники фракції «ОПЗЖ» Олег Афанасьєв і Артем Хачатуров. Якщо Артем Хачатуров сумлінно виконував свої обов'язки в обох комісіях, то такого не скажеш про Олега Афанасьєва, який відвідав 34% усіх засідань.

Нагадаємо, що пропуск депутатом протягом року більше половини засідань постійної комісії, членом якої він є, може бути підставою для звернення ради до виборців з пропозицією про відкликання такого депутата у встановленому законом порядку (ч. 5 ст. 20 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад»).

Рекомендуємо, апарату міськради на офіційному сайті публікувати інформацію про присутність депутатів не лише на пленарних засіданнях, а й на засіданнях постійних комісій.

Протягом першого року повноважень, депутати Миколаївської міської ради не подали жодного депутатського запиту щодо проблем територіальної громади. Такі дані можуть свідчити про низьку активність депутатського корпусу у процесі вирішення існуючих проблем у своїх виборчих округах, адже депутатський запит є ключовим інструментом депутата для ефективної роботи в раді.

Натомість депутати активно користуються депутатським зверненням, що не потребує підтримки ради.

У 2021 році депутати місцевих рад, згідно закону «Про запобігання корупції», зобов'язані були подати свої декларації про майно, доходи та фінансові зобов'язання.

Висвітленням та підсиленням доброчесності депутата є додаткове оприлюднення декларації на власному сайті, у Facebook чи офіційному веб-сайті ради. Декларації депутатів Миколаївської міської ради додатково не були оприлюднені на інших веб-ресурсах.

Відповідно до закону «Про запобігання корупції», депутати мають врегулювати наявний конфлікт інтересів, за умови його виникнення чи наявності. У Миколаївській міській раді протягом першого року повноважень депутати не заявляли про виникнення в них конфлікту інтересів.

Підзвітність

Вперше за період моніторингу депутатського корпусу Миколаєва, на сайті міськради вчасно [опубліковані](#) звіти усіх депутатів, зразковий показник. Водночас негативною тенденцією і новообраних депутатів залишається не проведення відкритого публічного звітування - на відкритій зустрічі з виборцями, відсутність практики організації колективного звітування депутатів, онлайн - звітування.

Відповідно до ч.2 ст. 16 закону "Про статус депутатів місцевих рад" - "Звіт депутата місцевої ради повинен містити відомості про його діяльність у раді та в її органах, до яких його обрано, а також про його роботу у виборчому окрузі, про прийняті радою та її органами рішення, про хід їх виконання, про особисту участь в обговоренні, прийнятті та в організації виконання рішень ради, її органів, а також доручень виборців свого виборчого округу." Проаналізувавши опубліковані звіти спостерігаємо наявність всіх вказаних у законі пунктів в більшості депутатів, у 41 обранця.

Не мають одного обов'язкового пункту звіти Ірини Бойченко (щодо виконання доручень виборців), Юлії Белановської (щодо виконання доручень виборців), Валерія Дашевського (про прийняті радою рішення).

По два пункти у власних звітах не вказали восьмеро депутатів - Олег Афанасьєв, Микола Капацина, Микола Карцев, Олександр Ковтун, Руслан Москаленко, Зінаїда Моторна, Максим Невінчанний, Олег Третяк. По три пункти відсутні у Дмитра Січка, Олени Нестеренко.

В попередні роки, в рекомендаціях до апарату ради та депутатів від нашої моніторингової кампанії було зазначено розробити єдиний шаблон для звіту депутата про його роботу за рік, затвердити цей шаблон та поширити серед депутатів. Рішенням ради не було затверджено єдиного шаблону, проте аналіз звітів демонструє поширення однакової форми більшою частиною депутатів. До прикладу наводимо [звіт секретаря міської ради Дмитра Фалька](#), який містить усі визначені законом пункти. [Звіт же Дмитра Січка](#) потребує доопрацювання та подання інформації про діяльність в раді, прийняті радою рішення та участь в обговореннях рішень.

Усі обранці проінформували раду про результати звітування перед виборцями, тим самим подавши на публікацію власні звіти. Деякі депутати хоч і не проводили публічного звітування, та розмістити свої звіти або розповіли про них в місцевих ЗМІ (Тетяна Домбровська), комунікуючи за допомогою каналів партії (Лариса Дробот) або виклавши на власних сторінках у Фейсбук (Юлія Белановська).

Результати експертного опитування

За результатами експертного опитування, оцінок «1» та «5» не отримав жоден депутат. Оцінку «4» отримали дев'ять обранців, «3» - 36 депутатів, «2» ще дев'ятеро депутатів.

При виборі найкращих депутатів, частіше за інші експерти відзначають такі показники:

- Депутат активно працює з виборцями (здійснює прийом, займається вирішенням проблем округу/мікрорайону/району/міста, в тому числі шляхом подачі депутатських запитів, проєктів рішень)
- Депутат активний (-на) в роботі міської ради (виступає на відкритих зборах міської ради, пропонує поправки до проєктів рішень, бере участь в розробці проєктів рішень, здійснює контроль за виконанням рішень)
- Депутат відкритий (-та) до виборців і веде прозору діяльність.

Вище середнього, четвірки від експертів отримали:

Наталя Горбенко, Андрій Єрмолаєв, Дмитро Іванов, Олена Кісельова, Максим Коваленко, Станіслав Мартиросов, Федір Панченко, Дмитро Січко та Юрій Степанець.

При відзначенні найгірших депутатів, частіше за інші експерти відзначали такі показники:

- Депутат фігурує в антикорупційних журналістських розслідуваннях і/або відомо про його діяльність, яка має ознаки корупції (голосування в умовах конфлікту інтересів, незадекларовані майно/гроші)
- Депутат невідкритий (-та) до виборців і веде непрозору діяльність.

Дев'ятеро депутатів отримали низьку оцінку «2»:

Олег Афанасьєв, Юлія Белановська, Валерій Дашевський, Руслан Москаленко, Максим Невінчанний, Євген Прудник, Владлена Транська, Андрій Туріца, Сергій Щербаков.

Додатково, проаналізували впізнаваність депутатів у експертному середовищі, очікувано що більш впізнаваними є обранці, які брали участь у перегонах за крісло очільника міста, лідери фракцій, вихідці великого бізнесу, посадовці. Усі опитані експерти знають Тетяну Домбровську, Артема Ільюка, Сергія Кантора, Миколу Капацину, Віталія Кіма, Максима Невінчанного, Ганну Норд, Дмитра Січка, Дмитра Фалька, Владислава Чайку.

Більш ніж половині опитаних не знайомі імена Олега Афанасьєва, Юлії Белановської, Олени Кузьміної, Сергія Щербакова, Олега Третяка, Владлени Транської, Євгена Прудника, Олени Нестеренко, Андрія Кучеренка, Ірини Бойченко.

Результати опитування демонструють досить посередню оцінку роботи депутатського корпусу експертами та невисоку персональну впізнаваність.

Додаток 1 Експерти, які взяли участь в оцінюванні депутатів місцевих рад

1. Цимбал Анна, експертка ГМ «ОПОРА» у Миколаєві
2. Ніколаєнко Наталія, професор кафедри, НУК ім. адмірала Макарова
3. Косенчук Олена, голова правління ГО «Центр відповідального ставлення до тварин»
4. Кранковський Дмитро, ФОП
5. Дворцов Костянтин, член правління ГО «Миколаївський дослідницько-аналітичний центр»
6. Антоненко Михайло, голова правління ГО «Центр соціально-економічних та політичних досліджень і технологій "Перспектива»»
7. Дворцова Олена, головний редактор миколаївського сайту 0512
8. Баштовий Дмитро, координатор ГМ «ОПОРА» у Миколаївській області
9. Тонковід Вікторія, кореспондент ІА Інше ТВ
10. Лисюк Катерина, редактор філія АТ «НСТУ» «Миколаївська регіональна дирекція»
11. Стоколяс Катерина, фахівчиня зі зв'язків з громадськістю КП «Миколаївпастрас»